

winter 2012

Alden Biesen

De strijd of combat van Koen Vanmechelen / t.e.m. 16 december

Wie denkt dat het bij Koen Vanmechelen alleen maar om kippen draait, komt best nog voor half december naar de indrukwekkende COMBAT-tentoonstelling. Wie het dan nog niet begrijpt, kan het uit de mond van Koen zelf horen op 6 december. En voor wie het allemaal thuis nog eens wil bekijken, werd er een prachtige catalogus uitgegeven. Een feestelijk concert op 11 december sluit deze memorabele expositie af. Je kan dit allemaal zelf meemaken!

Kerstconcerten / 14 december en 22 december

Aan muziek geen tekort tijdens de kerstperiode dit jaar. Rotary Bilzen-Alden Biesen houdt de traditie vast en verzamelt het kruim van Bilzers zangtalent voor een sfeerful concert met alle kerstklassiekers. Wie muziek en vertelkunst in combine wil zien, mag niet ontbreken op 'En de stobbe brandde' met het Maastrichts Vocaal ensemble Lingua e Musica en de Hasseltse woordkunstenaar Godfried Kippers: een heuse euregionale samenwerking.

De Johannespassion: openingsconcert Organum / 8 maart 2013

Een nieuw creatief initiatief van Organum stelt de hemelse muziek van J.S. Bach centraal en serveert met de Bach Academie Alden Biesen op regelmatige tijdstippen hoogtepunten uit zijn oeuvre. Startschot wordt gegeven met een absoluut meesterwerk, de Johannespassion, op 8 maart.

Colofon

Dit tijdschrift kwam tot stand dankzij de medewerking van Lies Kerkhofs, Stefan Lycops, Ingrid Willems, Guy Tilkin, Michèle Paulus, Katrijn Beelen, Pat Vincent en met hulp van andere personeelsleden van Alden Biesen.

Verantw. uitgever:

Lies Kerkhofs, directeur
Vlaamse overheid - Agentschap Kunsten & Erfgoed
Kasteelstraat 6, 3740 Bilzen
T | 089 81 93 93, F | 089 41 70 33, E | aldenbiesen@vlaanderen.be
www.alden-biesen.be

Beste lezer,

Appelen en kippen. Europese congressen en bloemen. Verhalen in het Park en concerten. Natuurwandelingen en de Sint. Alden Biesen diversifieert, dat bewijst ons palmares van het najaar. Wij focussen ons niet op één soort activiteit, één doelgroep, maar trachten een zo breed mogelijk publiek te bereiken. Als overheidsinstelling houden we immers de missie hoog dat de Landcommanderij voor iedereen een waardevol aanbod ontwikkelt. Daarom laten we jonge gezinnen de appels in onze boomgaarden rapen en tot sap persen (met enorm succes trouwens want in een mum van tijd volgeboekt). Of bouwen we een schitterende tentoonstelling rond wereldbekend kunstenaar Koen Vanmechelen en zijn COMBAT. We halen uitzonderlijke vertellers naar ons mysterieus, herfstig park. We organiseren Europese congressen op hoog niveau waar specialisten elkaar ontmoeten. We leiden de dichte drommen kinderen en ouders op bezoek bij de intredende Sint in goede banen. We brengen muziek: feestelijke muziek, kerstmuziek, klassieke muziek...

Allemaal ontmoetingen met een erg divers publiek - jong en oud, gezinnen, groepen, individuen - van meerwaardezoekers op vlak van cultuur, muziek of natuur. We hebben het dan nog niet over de vele gasten van ons congres- en conferentiecentrum, want Alden Biesen leent zich tot haast elke groepsactiviteit. Onze zalen, gangen en andere vertrekken hebben we aangekleed met schitterende, hedendaagse schilderijen. We blijven ons patrimonium trouwens uitbouwen. Lees in dit nummer over onze nieuwe logistieke schuur. Geschiedenis en Alden Biesen zijn één. We

verheugen ons nu al op het euregionale megagebeuren rond de figuur van Hendrik Van Veldeke tijdens Dag Oude Muziek 2013.

De langzaam ingeslapen natuur wordt gekoesterd in en rondom Alden Biesen. In samenwerking met het Agentschap voor Natuur en Bos werden 3300 meter oude afsluitingen opgeruimd en vervangen. Nieuwe hagen en niet minder dan 450 nieuwe hoogstamfruitbomen werden aangeplant. Aangepaste boomkorven als bescherming tegen het schurende vee werden geplaatst. In de Engelse tuin is de houtkap begonnen, om terug nauwer aan te leunen bij het oorspronkelijk 18de-eeuws ontwerp. Volgend jaar starten de restauratiewerken aan het Zomerpaviljoen en wordt de grot terug vrijgemaakt. We pakken de lange tuinmuur aan en verhogen de toegankelijkheid. Speciaal gezaagde kasseien en vlonders in de hoogstamboomgaarden moeten het ook de minder mobiele bezoekers mogelijk maken Alden Biesen te bezoeken.

Maar vergeet vooral niet dat Alden Biesen er in het meest donkere seizoen prachtig blijft uitzien. Een heerlijke zuurstofrijke wandeling in de schitterende omgeving laadt uw batterijen op en past perfect in deze mindfulness tijden.

Lies Kerkhofs
Directeur

COMBAT Koen Vanmechelen / tot 16 december

Nog meer activiteiten

De tentoonstelling COMBAT is misschien wel Koen Vanmechelens grootste gevecht tot nu toe. Niet alleen met de eigenheid van de historische vertrekken in de Landcommanderij Alden Biesen en met hun geschiedenis. Neen, COMBAT is ook een strijd van oude met nieuwe kunstwerken, zichtbare en onzichtbare betekenislagen, van gekende en verrassende vormen. COMBAT doorbreekt het grote kader dat The Cosmopolitan Chicken Project heet. Vanmechelen gaat met zijn werk in Alden Biesen de confrontatie aan met de rijke geschiedenis van de Duitse Orde.

Under Cover

Pedigree

Carried by Generations

Catalogus COMBAT Koen Vanmechelen

Op 9 november - aan de vooravond van wapenstilstand - werd de catalogus van de tentoonstelling COMBAT voorgesteld. De 190 pagina's tellende uitgave bevat naast een verhelderende tekst natuurlijk schitterende foto's van alle tentoongestelde stukken, de ruimtes waarin ze opgesteld staan en de confrontatie tussen beide. Om dit effect te bereiken, werden de foto's genomen na de opstelling hier in Alden Biesen. Het is dan ook een kunstboek dat zeker niet mag ontbreken in je bibliotheek!

Je kan het boek kopen zowel aan de balie van het kasteel als in het onthaalcentrum aan € 30,00. Je kan het ook - na overschrijving van aankoop- en portkosten - laten opsturen.

Meer info:

E | pat.vincent@cjsm.vlaanderen.be
of T | +32 (0) 89 51 93 51

Golden Spur

Finissage

Weet je wel wat een vernissage is, maar heb je nog nooit van een finissage gehoord? Kom er dan mee kennismaken op dinsdagavond 11 december. Ja, je hebt het waarschijnlijk al geraden, het is inderdaad een afsluiter!

De tentoonstelling kan je nog bezoeken tot en met 16 december. Wij vieren alvast het succes ervan met een origineel concert.

Meer info:

E | pat.vincent@cjsm.vlaanderen.be of T | +32 (0) 89 51 93 51

King's Crown

Lezing 6 december

Koen Vanmechelen licht zijn unieke project toe

Wil je meer weten over het gevecht dat Koen in Alden Biesen levert? Was je al altijd nieuwsgierig naar de inhoud van het Cosmopolitan Chicken Project? Kan je geen touw vastknopen aan de kip en het ei in de context van de waterburcht? Blijf dan niet met je ei zitten en kom dan zeker naar Koen Vanmechelen luisteren. Hij zal op deze Sinterklaasdag de sluier oplichten. Nadien kan je bij een hapje en een drankje zelf het verbale gevecht verder zetten.

Wanneer: donderdag 6 december om 20.00 u.

Prijs: € 25,00 alles inbegrepen

Wat: - toegang tentoonstelling vanaf 18.30 u.

- voordracht om 20.00 u. gevolgd door een uitgebreide receptie

Voor meer informatie en reservering:

E | pat.vincent@cjsm.vlaanderen.be

of T | +32 (0) 89 51 93 51

Kunst van Luk Luts en Monique Tevenie / tot 16 december

EXPOapostelhuis Alden Biesen - de plaats voor unieke tentoonstellingen

Vanaf begin 2012 staat EXPOapostelhuis voor tentoonstellingen, georganiseerd door cultuurcentrum de Kimpel en de Stad Bilzen, in het mooie Apostelhuis. En met heel wat succes. Denken we aan de geslaagde tentoonstelling als paralevent voor Manifesta met werk van Jan Fabre, Guillaume Bijl, Wim Delvoye, On Kawara en Mash Vanvoorden. In oktober en november stelden Raymond Minnen en Niko Hendrickx tentoon.

Momenteel loopt er een prachtige tentoonstelling met werk van Luk Luts en Monique Tevenie. Luk Luts maakt sculpturen uit diverse steensoorten. Het gam-

Luk Luts - verwachten

Monique Tevenie

ma strekt van mergelzandsteen, via Dientiaanse ijzerzandsteen, Franse stenen over Belgische en Ierse arduin tot de prachtige, maar delicate Noir de Mazy-stenen. De gefossiliseerde boodschap of "in-druk" van de steenmassa verduidelijken, of vrouwenbeelden bevrijden uit hun eeuwenoud stenen bolster is zijn obsessie.

Monique Tevenie is een aquarelliste die in alle rust en bescheidenheid topwerken maakt. De strakke stijl en het bijzondere kleurenpalet zijn haar watermerk. Zij werkt

altijd abstract omdat ze van mening is dat niet alles moet gezegd worden. Less is more. Haar kleurenpalet is eerder beperkt. Blauw speelt daarbij een belangrijke rol, al of niet in combinatie met een bijkomende kleur. Blauw roept volgens haar een gevoel van rust op.

De expositie is elke dag geopend van 11.00 u tot 19.00 u.

Gesloten op dinsdag en woensdag.

Voor meer info:

Cultuurcentrum de Kimpel

T | +32 (0) 89 51 95 30

www.dekimpel.be of www.bilzen.be

Toetsen en stemmen / 14 december

Rotary Kerstconcert

Het Kerstconcert van Rotary Bilzen is een klassieker in Alden Biesen. Dit jaar werd een uitgelezen groep Bilzerse musici samengesteld. Zij genoten allen een conservatoriumopleiding en enkelen zijn zelfs professioneel met muziek bezig. Een hoogstaand niveau is natuurlijk het gevolg. Het ensemble bestaat uit Rachel Fabry, Catherine Fabry, Rik Fabry, Luk Vonken en Willy Appermont.

Op het programma staan talloze bekende kerst- en andere sfeervolle liederen. Na het concert volgt er nog een gezellig samenzijn met een hapje, een drankje én samenzang met het ensemble in zaal Cuvelier. Een groot deel van de opbrengst wordt geschonken aan de vereniging van Vincentius.

Plaats: kerk van Alden Biesen om 20.00u

Toegangskarten: € 15,00 incl. hapje en drankje.

Voor meer info en reservering:

Rudi Swennen via gsm | 0487 62 30 00

of E | rudiswennen@telenet.be

En de stobbe brandde / 22 december

Muzikaal kerstverhaal van Vocaal Ensemble Lingua e Musica en Het Genootschap

Godfried Kippers van 'Het Genootschap' voor de voordracht- en vertelkunst van Hasselt en het Maastrichts Vocaal Ensemble Lingua e Musica vonden elkaar in een schitterend concertverhaal waar een authentieke, oude kerstsfeer weer tot leven komt. Het traditionele kerstverhaal 'En de stobbe brandde', op originele wijze verteld door Kippers, wordt ondersteund door vocale muziek van Sweelinck, Lauridsen, Kodály, Stanford, Chilcott en anderen. Waar woorden te kort schieten, neemt de muziek het over. Zij verklankt de boodschap van het verhaal en ademt een ware kerstsfeer uit. Lingua e Musica brengt geen standaard kerstconcert, maar een heuse kerstbeleving voor jong en oud en

illustreert hoe mooi (religieuze) a-capellamuziek kan zijn in een wereldlijke context.

Het kerstverhaal wordt driemaal opgevoerd: in Heerlen, Maastricht en Alden Biesen. De co-productie ontstond vanuit een euregionale samenwerking op gebied van amateurkunsten in het kader van 'Maastricht & Euregio samen kandidaat Culturele Hoofdstad van Europa 2018'.

Plaats: Rijkschool om 16.30 u.

Toegangskarten: volwassenen € 8,00 / € 4,00 voor jongeren t.e.m. 18 jaar

Reservatie: reserveringen@lingua-e-musica.nl

Het Maastrichts Vocaal Ensemble Lingua e Musica bestaat reeds sinds 1980, als kweekvijver voor het Studium Chorale Maastricht. Het evolueerde zelf tot een zelfstandig vocaal ensemble van al dan niet geschoolde amateurzangers met een eigen geluid. Het streeft naar ambitieuze, muzikale uitvoeringen, waarbij verbinding wordt gezocht tussen taal en muziek. Patrick Vaessens is sinds 2011 vaste dirigent.

www.lingua-e-musica.nl.

Het genootschap ter Bevordering van de Voordracht- en Vertelkunst uit Hasselt werd in 2007 gesticht door Hilde Wouters, Godfried Kippers en Noël Marechal, allen woordkunstenaars. Zij brengen poëzie en vertellingen voor een breed publiek. www.hetgenootschap.be.

Kerstwandeling met een Bilzerse gids / 30 december

Tijdens de kersttijd is de Bosselaar (omgeving rond het Apostelhuis) versierd met mooie kerststallen. In de holle wegen rond het kasteel worden we door het wintergroen beschermd tegen de kou. Het Apostelhuis was eeuwenlang de prestigieuze ingang van het kasteel. Hier komen 7 symbolische dreven samen. Het beeld van de strenge Hermes lijkt iedere passant een zalig kerstfeest toe te wensen.

Vertrek: Alden Biesen - parking om 14.00 u.

Prijs: € 2,00/persoon

Voor meer info: [Onthaalcentrum Alden Biesen-Bilzen](http://OnthaalcentrumAldenBiesen-Bilzen)

T | +32 (0)89 51 56 54

www.bilzen.be/toerisme

De Johannespassion / 8 maart 2013

Een project van de Bach Academie Alden Biesen

Toen in 1999 het pas gerestaureerde Van Peteghemorgel in gebruik werd genomen, nam de vzw Organum Alden Biesen meteen het initiatief om dit prachtige, historische muziekinstrument aan het brede publiek voor te stellen. Al die jaren heeft Organum internationaal hoog aangeschreven organisten uitgenodigd op de talloze concerten, met telkens verrassende programma's waarbij het orgel in dialoog gaat met andere instrumenten, met vocale ensembles, met dansers en acteurs.

© H. Schafranski

Nieuw ontsproten aan deze creativiteit is de Bach Academie Alden Biesen. Doel is in de voormalige landcommanderij een heuse muziekkapel rond de figuur van Bach uit te bouwen. Van de illustere componist resten ongeveer 200 cantates, naast enkele grote werken als de Passiōnen, de Hohe Messe, het Weinachtsoratorium en het Magnificat.

Ook andere componisten, tijdgenoten van Bach, schreven bijzonder aantrekkelijke,

vocaal-instrumentale muziek die in de barokke kerk van Alden Biesen goed tot klinken kan gebracht worden. Muziekdirecteur Luc Ponet nam het initiatief om samen met vooraanstaande musici, zangers en koristen jaarlijks enkele barokke cantates of oratoria uit te voeren. Om deze werken in te studeren in functie van een historisch gedocumenteerde en geïnspireerde uitvoering werd de Bach Academie Alden Biesen gesticht. Het Bach Collegium Alden Biesen - koor, orkest en

Op **vrijdag 8 maart 2013 om 20.00 u.** staat de première voorstelling van de Johannespassion met het Bach Collegium Alden Biesen en het Ensemble Bach Plus op het programma onder leiding van Bart Naessens.

solisten - bestaat uit uitstekende musici en zangers, professionals en geschoolde amateurs, met ervaring in het uitvoeren van barokmuziek.

Voor meer info en reservatie:

T | +32 (0)89 51 93 43

**E | constance.neven@cjsm.vlaanderen.be
www.alden-biesen.be**

Stichting Vrienden Organum

Lid worden van de Stichting Vrienden Organum betekent helpen met het in stand houden van een bijzonder aspect van ons cultureel erfgoed: de muziek- en orgelcultuur in Alden Biesen. Bij deze doen we dan ook een warme oproep om je lidmaatschap te hernieuwen of je als nieuw lid in te schrijven. Je krijgt daar uiteraard ook wat voor terug: een exclusieve vriendenkaart die je reductie geeft (voor twee personen) voor onze concerten. En gratis toegang op onze dauwwandeling op 5 mei 2013, inclusief ontbijt (zie volgend tijdschrift). Overschrijving van € 30,00 op BE45 00133152 7989 (BIC GEBABEBB) van Organum Alden Biesen met mededeling 'Stichting Vrienden Alden Biesen'.

ECHOE weergalmt

Van 2 tot 9 september ging in Hunedoara (Roemenië) een “Summer School” door in het kader van het ECHOE-project (Education for Heritage & Outdoor Education), waarin de Landcommanderij Alden Biesen partner is.

ECHOE, een Grundtvig Multilateraal Project gesubsidieerd door het Lifelong Learning Programma van de Europese Commissie, wil een geïntegreerde aanpak promoten van erfgoed en outdoor educatie, door educatieve programma's voor volwassenen te ontwikkelen die de culturele en natuurlijke bronnen van een regio aanwenden.

De voorbije maanden werd de methodologie, die in de loop van het eerste werkjaar gezamenlijk werd ontwikkeld en in elk partnerland voorgesteld aan verschillende testgroepen. Ook in Alden Biesen gingen de gidsen er concreet mee aan de slag en zij zijn nu volop bezig met het uitwerken van een geïntegreerd “ECHOE-programma” rond de Landcommanderij.

Om de ECHOE-methode te verspreiden, organiseerden de partners begin september, in Hunedoara, een zomerkلاس voor een dertigtal trainers uit de volwasseneneducatie en culturele professionals uit de erfgoedsector uit België, Italië, Roemenië en Turkije. Frans Voets (natuurgids in Limburg en de Ardennen) en Lydia Van Elderen (gids in Limburg en Luik) vertegenwoordigden Vlaanderen en namen deel aan dit vijfdaagse event in Transsylvanië. Na een inwijding in de ECHOE-methodologie en de doelstellingen ervan door de projectpartners, kregen de deelnemers (trainers, gidsen, museumconservatoren, archeologen...) de opdracht om een project te ontwerpen voor één van de drie gekozen erfgoedsites: het Huniady kasteel van Hunedoara, de archeologische site van Ulpia Traiana Sarmizegetusa en Cerisor village in Lelese.

Een rondleiding door experts op de verschillende sites zorgde voor de nodige achtergrondinformatie, zodat de deelne-

mers, in kleinere groepen, gericht konden werken en samen nadenken over mogelijke projecten om deze erfgoedsites te herwaarderen, zowel bij de lokale bevolking als bij de toeristen. Dankzij de uitwisseling van hun zeer gevarieerde expertise, slaagden de deelnemers erin interessante ideeën uit te werken, die op het einde van de week in situ werden voorgesteld aan de hele groep en aan de lokale autoriteiten en bevolking. De uitgewerkte voorstellen zijn nu in handen van de lokale autoriteiten en culturele

organisaties die de haalbaarheid ervan zullen bestuderen en in de toekomst deze plannen concreet zullen proberen uit te werken.

Via deelname aan dit Europees project wil Alden Biesen onder meer werkvormen ontwikkelen voor de ontsluiting van het monument, waarbij er maximaal gebruik wordt gemaakt van haar troeven in termen van cultuur, erfgoed en landschap, met het oog op het aantrekken van nieuwe doelgroepen.

Michèle Paulus (Alden Biesen) in Ulpia Traiana Sarmizegetusa

Guy Tilkin - Alden Biesen

GINCO AWARDS uitgereikt in Alden Biesen

GINCO

Het Grundtvig International Network of Course Organisers is een Europees netwerk van organisaties en stakeholders die betrokken zijn met de professionele ontwikkeling en nascholing van personeel in de formele en non-formele volwasseneneducatie.

Via het delen van ervaring, het verzamelen, creëren en delen van nuttig materiaal en het bevorderen van communicatie en samenwerking wil het netwerk de kwaliteit van internationale nascholingscursussen verbeteren, het aanbod verbreden en de zichtbaarheid van de Grundtvig in-service training actie en de Grundtvigcursussen verhogen. Dit netwerk wordt gecoördineerd door de Landcommanderij Alden Biesen en wordt gesubsidieerd door de Europese Commissie via de actie: Grundtvig Multilaterale Netwerken.

Het netwerk voorziet in een brede waaier van activiteiten om aan de specifieke noden van de inrichters van Grundtvigopleidingen tegemoet te komen. GINCO helpt de organisatoren hun cursussen te linken met het Life Long Learning-beleid en helpt geschikte, innovatieve LLL-didactiek en ICT-gebruik voor volwassenen te ontwikkelen. Het netwerk ondersteunt de organisatoren in hun zorg voor kwaliteit. Speciale aandacht wordt besteed aan de validatie van de leerresultaten en de impact van de cursus op de deelnemers. Tenslotte wil GINCO de belangen en noden van de organisatoren van Grundtvigopleidingen vertegenwoordigen en optreden als woordvoerder in contact met de verschillende stakeholders: de Nationale Agentschappen, de Europese Commissie, de volwassenenvorming en het vormingspubliek in brede zin.

GINCO Award

Van 26-29 september organiseerde Alden Biesen i.s.m. de GINCO-partners de slotconferentie van dit netwerk. Deze conferentie vond plaats in Hasselt maar op dag twee werd de hele groep verwacht in Alden Biesen voor de uitreiking van de GINCO Awards en workshops met alle winnende cursusorganisatoren. In samenwerking met de NA's maakten de GINCO-consortiumpartners in 2012 een selectie uit de bestaande Grundtvigcursussen, met het oog op het uitreiken van de eerste Europese GINCO AWARDS, een kwaliteitslabel voor Grundtvigcursussen. Er werd een label uitgereikt in drie categorieën:

1. "Innovatief gebruik van ICT in alle aspecten van het aanleveren van de cursus"

Dit houdt niet alleen het nuttige gebruik van ICT in tijdens de cursusedagen maar ook het correct en nuttig gebruik in de fasen voor (het verstrekken van informatie, het opbouwen van een 'leergemeenschap', het aftasten van de noden van de cursisten) en na (follow-up en 'transfer') de effectieve cursusedagen.

2. "Uitmuntendheid in het valideren van verworven competenties"

Dit dekt de verschillende aspecten van valideren en erkennen van leerresultaten en verworven competenties van de deelnemers aan een internationale cursus. Dit kan gaan over professionele competenties maar ook over sociale en persoonlijke competenties.

3. "Kwaliteit en kwaliteitszorg"

Deze award reflecteert de mate waarin een cursus werd geleverd zoals hij aangekondigd werd in de database en de mate waarin kwaliteitszorg en evaluatietechnieken werden toegepast.

Alle award winnaars ontvingen hun prijs tijdens de derde GINCO conferentie in Alden Biesen op 28 september 2012. Twee Belgische cursussen vielen in de prijzen, beide in de categorie Best Practice in ICT Use:

1ste prijs: **Tacple** van *GO! Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap*

2de prijs: **Using Video to Support Lifelong Learning** van *ATIT, Leuven*

In de categorie Best Practice in Quality Care won de cursus: *UNEC - Stars under the Cobblestones* van Club-Australia uit Wenen (AT); in de categorie Best Practice in Validation won de cursus: *Glottodrama* van Novacultur Srl uit Rome (IT).

Meer informatie op www.ginconet.eu of via guy.tilkin@alden-biesen.be. Een Youtube video levert eveneens beelden en uitleg: <http://www.youtube.com/watch?v=O71qAQ5My8E&feature=youtu.be>

Grundtvig- en Comeniusbeurs in Alden Biesen

Comenius is een onderdeel van het programma een Leven Lang Leren (LLP). Dankzij Comenius kunnen basis- en secundaire scholen internationaal samenwerken, kunnen leerkrachten in het buitenland op nascholing, kunnen scholen een buitenlandse assistent ontvangen enz.

Het Grundtvigprogramma biedt gelijkaardige mogelijkheden voor organisaties in de formele en non-formele volwasseneneducatie en heeft daarenboven nog mooie acties voor 50-plussers die vrijwilligerswerk kunnen doen in het buitenland en voor volwassenen die internationale creatieve workshops willen volgen.

v.l.n.r. Guy Tilkin, coördinator Europese werking Alden Biesen, Frieda Brepoels, Europees parlementslid en Lies Kerkhofs, directeur Alden Biesen.

Heel wat organisaties en scholen in Vlaanderen zijn actief binnen de programma's van LLP en soms is het fijn om de resultaten van je project of actie te laten zien aan anderen. Daarom organiseerde Alden Biesen, in samenwerking met het Nationaal Agentschap EPOS vzw, een Grundtvigbeurs op 24 oktober en een Comeniusbeurs op 25 oktober. Elke school of organisatie kreeg er een stand om zijn project voor te stellen. Foto's, posters, tekeningen, video's, CD-ROMs, krantjes, kalenders, boekjes, spellen, spelen, plannen, programma's, modellen, maquettes, machines ... van en over het project werden er getoond. Deelnemers en standhouders konden nieuwe ideeën opdoen over projectthema's, kijken naar de resultaten en werkwijze van andere organisaties en luisteren naar de verhalen en ervaringen van collega's.

Verhalen in het park Nabeschouwing

"Buiten viert de herfst hoogtij, hoog tijd dus voor een goed verhaal!" Met deze gedachte probeerden we onszelf te troosten op die kletsnatte zaterdag, die al een jaar geleden gereserveerd stond voor Verhalen in het Park. Toch zat de sfeer er van bij het begin in. Tientallen kinderen namen 's middags verwachtingsvol plaats op de boomstammetjes voor het podium waar ze genoten van de aanstekelijke muziek.

Het thema die dag was Grimm. 200 jaar geleden brachten Jacob en Wilhelm Grimm voor het eerst hun verzamelde sprookjes uit. Een goede reden om deze sprookjes eens extra in de verf te zetten. Hilde Rogge en Veerle Ernalsteen deden

dat met veel overgave toen ze zich met hun jonge publiek een weg baanden door de Landcommanderij op zoek naar droge plekjes. Fred Versonnen en Heidi Kockaerts waagden zich nog even in de Engelse tuin maar de hardnekkige buien dreven

de vertellers, met in hun kielzog de 8 tot 11-jarigen, naar de zolders van het kasteel voor een gezellige vertelnamiddag. Hier passeerden de roversbruid, de drie spinsters en het mooie liefdesverhaal Jorinde en Joringel de revue. Nadien was iedereen welkom in de voor de gelegenheid stemmig aangeklede Tiendschuur waar de kinderen konden snoepen van een geïmproviseerd peperkoekenhuisje.

Op de klanken van sfeervolle musetten werd de avond ingezet door het Gentse Café-Z. Hilde Rogge, Joe Baele en Fred Versonnen bespeelden hun enthousiaste publiek met bekende en minder bekende verhalen van Grimm. De slimme boerendochter, de drie wonderdokters en Doornroosje werden met veel vuur verteld. Na een verteltocht langs enkele bijzondere locaties in de Landcommanderij, als alternatief voor een parcours door velden en holle wegen, konden de deelnemers in de Tiendschuur terecht voor een heerlijke pompoen- of erwtensoep met rookworst. Ook de vele noten en kastanjes werden erg gemaakt.

Een eigenzinnig Sneeuwwitje en een hilarisch Roodkapje slokten deze mooie avond in stijl af. Nadat de verhalen verteld waren en de muziek langzaam uitdoofde... keerden de mensen tevreden huiswaarts... en ze leefden nog lang en gelukkig!

Alden Biesen groeit! Nieuw logistiek gebouw ingehuldigd

Wie langs de Maastrichterallee Alden Biesen bezoekt of verlaat heeft zich ongetwijfeld al verwonderd over dat bijzondere gebouw dat in het verlengde van de hoektoren langs de lindendreef werd opgetrokken. Vooraleer je een oordeel velt over deze nieuwe aanwinst, luister even mee naar de antwoorden op onze vragen aan Taco van de Berg, projectcoördinator bij a2o, het architectenbureau dat dit gebouw ontwierp.

Wat is de functie van dit gebouw en waarom staat het net op die plek?

Alden Biesen heeft nood aan opslagruimte. Er moet heel wat gestockeerd worden. Herinner je je die groene hangar nog die jarenlang deze taak vervulde? Het was duidelijk dat er een nieuw gebouw moest komen ter vervanging van deze loods. Dit nieuwe gebouw diende natuurlijk te passen in het architecturaal grondplan van het kasteelcomplex, vandaar dat de oostmuur mooi in lijn ligt met de Tiendschuur en de noordkant met de Koetoren en de Neerhofgebouwen.

Maar het gebouw lijkt niet op de rest van Alden Biesen. Waarom niet eenzelfde bouwstijl kiezen?

We volgen hierin duidelijk de aanbevelingen van Monumenten en Landschappen: als je een nieuw gebouw optrekt binnen een bepaald complex, kopieer je niet wat er al staat. Geen stijllimitatie dus. Wij kozen voor een hedendaagse stijl die toch haast naadloos opgaat in het geheel. Het blijft natuurlijk een utilitaire constructie, hoofdzakelijk uit staal en beton. De houtbedekking geeft het geheel een apart cachet. We kozen voor cederhouten latten, die als hardhout erg duurzaam zijn, langzaam vergrijzen en een patin zullen krijgen dat perfect past bij het historische karakter van de site.

Waarvoor zal dit gebouw dienen?

Het gebouw krijgt een polyvalente functie. Het is in twee verdiepingen opgetrokken, met slechts één toegang langs de Maastrichterallee, maar een drietal poorten langs de binnenzijde die dus als hoofdingang moet beschouwd worden. In de opslagruimten zonder tussenschotten staan onder meer heel wat historische materialen, afkomstig van de oude landcommanderij en die om een bepaalde reden niet

opnieuw gebruikt werden in de restauratie. Er zijn oplaadpunten voor de fietsen van de toeristische dienst, die er trouwens allemaal overnachten. Ook de bekende groene wagentjes worden er geparkeerd en terug opgeladen. Daarnaast wordt het materiaal voor het congres- en conferentiecentrum er opgeborgen. Dit op een veilige wijze, want de constructie is in hoge mate brandwerend en ondanks het ontbreken van verwarming zal het er nooit vriezen.

Een mooie spin-off van deze logistieke ruimte is het 'binnenplein' dat tussen de

Tiendschuur, Neerhofschuur en de nieuwe logistieke ruimte is ontstaan.

Inderdaad, maar natuurlijk geen toeval. We hebben dit duidelijk ingepland. De bodem is bedekt met grasdallen zodat het er zelfs met nat weer nog moddervrij blijft. Een mooi plein waar heel wat activiteiten mogelijk zijn, die we technisch vanuit het nieuwe logistieke gebouw kunnen ondersteunen. We hebben er immers een heel toilettenblok, elektrische voedingspunten en zelfs een heuse EHBO-ruimte voorzien, alles wat moderne evenementen nodig hebben.

Nu nog mooie namen voor dit nieuwe plein én het logistieke gebouw...

Inderdaad. Creatieve lezers kunnen hun voorstellen opsturen!

Oude pachtboeken van Alden Biesen na 40 jaar terug terecht

In de jaren zestig bracht Antwerpenaar Karel Devos, geïntrigeerd door de toen erg vervallen landcommanderij, regelmatig een bezoek aan het Alden Biesen van Armand Roelants du Vivier. Hij won zijn vertrouwen en mocht een aantal documenten meenemen van de zolder, om ze nader te bestuderen. Drie maanden later brandde het kasteel af en ging alles onherroepelijk verloren. Behalve die drie volumes die bij nader inzien 19de-eeuwse pachtboeken bleken te zijn.

v.l.n.r.: Maïke Meijers, schepen te Bilzen; de schenker dhr. Karel Devos; J. Sauwens, burgemeester te Bilzen; Lies Kerkhofs, directeur Alden Biesen; Frans Mausissen, bestuurder heemkundekring Bilisium en Kris Geerts.

Karel Devos bewaarde de boeken in de kast en... vergat ze. 40 jaar later heeft hij toevallig een gesprek met een zakenrelatie uit Bilzen, de pachtboeken komen ter sprake en hij wordt in contact gebracht met Johan Sauwens, burgemeester en lid van Bilisium, de geschiedkundige kring van de Demerstad. Karel Devos schenkt de boeken aan de stad, die ze aan Bilisium overhandigt.

Frans Maurissen van Bilisium vertelde ons dat twee boeken van de drie eigenlijk weinig verband hebben met Alden Biesen. Het is mogelijk dat zij betrekking hebben op goederen van de abdij van Herckenrode. Zowel Alden Biesen als Herckenrode werden immers door Guillaume Claes in de Franse tijd opgekocht (als 'zwart

goed'), naast nog verschillende andere domeinen in Limburg. Onderzoek zal dit verder moeten uitwijzen. Voorlopig moeten we het nog even doen met een korte beschrijving van de drie registers:

1. Pachtregister met op de omslag de moeilijk leesbare tekst "L'Echevin Vannest". Het gaat om goederen die grotendeels gelegen zijn in Hasselt maar ook in Kuringen, Trekschuren, Houthalen... De oudste inschrijving dateert van 1819; de jongste van 1849. Het boek telt 270 bladen.
2. Register met als titel: *Register der goederen en renten afkomend van wijlen den heer Corneil Vannest in zijn leven*

rentenier en Eijgenaer te Vliermael". Het boek telt 156 bladzijden. Het betreft goederen gelegen in Diepenbeek, Hasselt, Alken, Wimmertingen enz. Oudste gegevens: 1845.

3. Dit register heeft betrekking op goederen van de familie Claes in en rond Alden Biesen en bevat 350 bladzijden. Het is getiteld: *"Les locataires du Domaine Des Vieux Joncs"*. De inschrijvingen vangen aan in 1845. Met veel informatie over de bewoners en financiële toestand van Alden Biesen in die tijd.

De registers worden momenteel door Bilisium gescand. Ze zullen vervolgens uitgebreid bestudeerd worden. Je kan ze gaan bekijken in de lokalen van Bilisium op zondagvoormiddag tussen 9.30u en 12.00u. Daarna zullen ze terug naar Alden Biesen komen en zal hun verdere bestemming worden vastgelegd.

Een fragment uit het pachtregister van Alden Biesen.

Gidsen op verkenning in La Hesbaye 22 september

Haspengouw is erg rijk aan kastelen. Alden Biesen, parel aan de kroon, is zelf poort tot dit kastelenlandschap. Maar Haspengouw strekt zich verder uit dan Zuid-Limburg. Het grootste deel ligt zelfs in Wallonië en bezit een minstens even rijk burcht- en kastelenpatrimonium, helaas eerder onbekend boven de taalgrens. De Gidsen van Alden Biesen staken op 22 september deze grens over om een bloemlezing uit die architecturale pracht te bezoeken.

Het programma voorzag telkens een voorbeeld uit de meeste belangrijke fasen van de architecturale geschiedenis. Te beginnen met de prachtige donjon van Amay waar de groep het eenvoudige interieur van een 14de-eeuwse woontoren kon bewonderen. Groot was het contrast met het schitterende slot van Jehay met een 17de-eeuwse basis en talloze verbouwingen vooral door de laatste eigenaar graaf Guy Van den Steen. Bronzen beelden van de hand van de graaf sieren het mooie park met nieuw aangelegde moestuin. Het middagmaal werd genoten in de gezellige Maasstad Hoei, waar het oude centrum en het verrassende Minderbroederklooster werden aangedaan.

Gidsen voor kasteel van Jehay.

In de namiddag reisde de groep langs de groene vallei van de Hoyoux naar het majestueuze 18de-eeuwse slot van Modave met zijn originele interieurs, indrukwekkende stucwerk en uitzonderlijke ligging, 80 meter boven de kleine rivier. Van dit luxueuze uiterste trok de groep dan naar de ruïne van de 12de-eeuwse hoogteburcht van Moha, aan de Mehaigne. Iedereen waande zich in de Ardennen, maar Moha ligt wel degelijk midden in Haspengouw. Enkele kilometers verder wandelden de gidsen door het typische kern dorp Warnant en verwonderden zich over de vele, enorme vierkantshoeves in dit dorp waar de middeleeuwse structuur nog zeer goed bewaard bleef. Eindigen deden ze aan het imposante kasteel van d'Oultremont. Als uitsmijter reed de bus langs nog enkele andere pareltjes: Aineffe, Les Waleffes, Saives. De Gidsen sloten deze goed gevulde dag af met het jaarlijkse souper in het Apostelhuis van de Landcommanderij Alden Biesen. Toch nog steeds het mooiste kasteel, natuurlijk!

personeel

Wij verwelkomen Cindy Schurmans

Cindy startte reeds op 20 juni als verantwoordelijke personeelszaken. Zij draagt ook zorg voor het congrescentrum in Alden Biesen. Het geluk te mogen werken in de prachtige omgeving van de Landcommanderij heeft zij dus al enkele maanden mogen ervaren.

Opening TT COMBAT oktober 2012

v.l.n.r. L. Kerkhofs, directeur Alden Biesen; Koen Vanmechelen, kunstenaar; J. Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksontwikkeling en Gezin; L. Maris, coördinator COMBAT

Jan Moeyart, intendant vzw Kunst, inleider COMBAT

Schots Weekend september 2012

Meest opvallende gast was minister-president Kris Peeters, gekleed in een Schotse kilt, op het Schots Weekend. Samen op de foto met de voorzitter Dirk Houben en enkele leden van de Raad van Bestuur van de vzw Schots Weekend.

Bilzen de boom in! september 2012

De uitgestrekte hoogstamboomgaarden rondom Alden Biesen genereren jaarlijks tonnen fruit, vooral oudere soorten appels en peren, die niet dadelijk een commerciële waarde hebben. Zonde natuurlijk van al dat rottende fruit, maar ook voor de fruitbomen zelf is dit niet gezond. En als we al dit gevallen fruit nu eens door kinderen en hun ouders lieten oprapen en tot fruitsap persten? Het Agentschap voor Natuur en Bos vond al gauw partners voor dit initiatief. De stad Bilzen bijvoorbeeld, die in het kader van 'plan Leeuwerik' op zoek was naar activiteiten om haar burgers van hun landschap te laten 'proeven'. De Nationale Boomgaarden Stichting, Regionaal Landschap Haspengouw en VELT, Vereniging voor Ecologisch Leven en Tuinieren, kwamen ook zeer snel aan boord. Samen met Oxfam Wereldwinkel en het lokale Natuurpunt.

De sapmobiël kon 3000 kilogram aan per dag, goed voor 2000 liter fruitsap. Op vrijdag 28 september kwamen de vierde leerjaren van de Bilzense scholen langs. Voor hen werden speciale workshops ingericht, met de hoogstamboomgaard als centraal thema. Regionaal Landschap Haspengouw begeleidde hen in het bouwen van nestkastjes of het in elkaar knutselen van een heus insectenhotel. VELT nam hen mee in een bewegingsspel in de boomgaard, met speciale aandacht voor seizoensgebonden fruit en voedselverspilling. De Nationale Boomgaardenstichting organiseerde het plukken van de appels en het persen tot heerlijk sap.

Op zaterdag waren er zowat 60 plaatsen voorzien voor gezinnen, die elk 50 kg fruit konden laten verwerken. Het werd echter een ware overrompeling. Voor een aantal kandidaten was er geen plaats meer. Volgend jaar zal er zeker voor een grotere capaciteit gezorgd worden en komen ook andere locaties van het Agentschap voor Natuur en Bos in aanmerking.

Op zaterdag waren er zowat 60 plaatsen voorzien voor gezinnen, die elk 50 kg fruit konden laten verwerken. Het werd echter een ware overrompeling. Voor een aantal kandidaten was er geen plaats meer. Volgend jaar zal er zeker voor een grotere capaciteit gezorgd worden en komen ook andere locaties van het Agentschap voor Natuur en Bos in aanmerking.

Op zaterdag waren er zowat 60 plaatsen voorzien voor gezinnen, die elk 50 kg fruit konden laten verwerken. Het werd echter een ware overrompeling. Voor een aantal kandidaten was er geen plaats meer. Volgend jaar zal er zeker voor een grotere capaciteit gezorgd worden en komen ook andere locaties van het Agentschap voor Natuur en Bos in aanmerking.

Intocht Sint november 2012

